

НАУКОВА РОБОТА

на тему «Ресурсна політика комерційного банку»

АНОТАЦІЯ

Наукова робота з фаху: 33 с., 5 рис., 10 табл., 29 джерел, 6 додатків.

Об'єктом дослідження є процеси управління ресурсним забезпеченням ПАТ КБ «ПриватБанк».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів банку.

Метою курсової роботи з фаху є визначення сутності ресурсної політики банку, дослідження практичних аспектів її реалізації та обґрунтування шляхів її удосконалення.

Методи дослідження: логічне узагальнення, дедуктивний, фінансово-економічний та статистичний аналіз, порівняння, зведення та ін.

Одержані результати: досліджено сутність ресурсної політики банку; здійснено аналіз показників ефективності формування та використання ресурсної бази банку; обґрунтовано напрями вдосконалення механізму управління ресурсною політикою банку та вдосконалено систему управління депозитним портфелем банку як основного ресурсного потенціалу.

Результати дослідження можуть бути застосовані банками щодо підвищення ефективності управління ресурсною політикою.

РЕСУРСНА ПОЛІТИКА, БАНК, ДЕПОЗИТИ, ДОХІД, ФІНАНСОВИЙ СТАН, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕСУРСНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ.....	6
1.1 Визначення ресурсної політики банку.....	6
1.2 Управління ресурсною політикою банку	9
1.3 Показники ефективності управління ресурсами банку.....	11
2 АНАЛІЗ РЕСУРСНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	14
2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ КБ «Приватбанк»	14
2.2 Аналіз стану ресурсного забезпечення банку	17
2.3 Оцінка ефективності ресурсної політики АТ КБ «ПриватБанку»	22
3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕСУРСНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	25
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ.....	34

ВСТУП

Банківська система за своєю природою є найважливішою складовою механізму реалізації відтворювальних відносин в економіці.

Ресурсна база – це основа фінансової діяльності кредитних організацій. Її структура включає як власні кошти, так і залучені. Перші формують статутний капітал, деякі резерви і фонди, а другі формують основу здійснення кредитних операцій.

В даний час депозитні ресурси організацій і населення становлять понад 70% залучених коштів банків. Залучення у внески вільних грошових коштів та їх подальше розміщення дозволяють банкам реалізувати свою найважливішу функцію фінансового посередника в економіці.

Власний капітал при цьому залишається об'єктом пильної уваги як самого банку, так і регулятора. Високий рівень уваги до власного капіталу пов'язаний в першу чергу з найважливішими його функціями, що забезпечують стабільність роботи банку, захист банку від непередбачених негативних впливів і захист інтересів вкладників і кредиторів банку.

Серед вітчизняних науковців, які займаються дослідженням проблем, пов'язаних з ефективним формуванням та розподілом фінансових ресурсів банків шляхом реалізації оптимальної ресурсної політики, на особливу увагу заслуговують праці М. Алексеєнка, О. Васюренка, В. Вітлінського, О. Дзюблюка, Ж. Довгань, О. Заруцької, О. Клименко, В. Міщенко, Д. Олійника, В. Рисіна, К. Прокопчук, М. Савлука та ін.

Відаючи належне науковим працям вітчизняних та зарубіжних вчених, варто зауважити, що існує потреба у подальшому дослідженні реалізації ресурсної політики окремо взятого банку. Це обумовлено недостатнім рівнем розробки окремих питань щодо формування оптимальної ресурсної політики в умовах зростаючої конкуренції.

З огляду на це, комплексне дослідження питань, пов'язаних з

формуванням та реалізацією ресурсної політики банків, набуває особливої актуальності.

Мета роботи полягає у з'ясуванні сутності ресурсної політики банку, дослідженні практичних аспектів її реалізації та обґрунтуванні шляхів її удосконалення.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання:

- з'ясувати економічну сутність ресурсної політики банку;
- розкрити механізм управління ресурсною політикою банку;
- дослідити показники ефективності формування та використання ресурсів банку;
- здійснити аналіз основних показників діяльності банку ПАТ КБ «ПриватБанк»;
- оцінити ефективність ресурсної політики банку;
- обґрунтувати можливості вдосконалення системи управління депозитним портфелем банку як основного ресурсного потенціалу.

Об'єктом дослідження є процеси управління ресурсним забезпеченням АТ КБ «ПриватБанк».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів банку.

Методи дослідження: логічне узагальнення, дедуктивний, фінансово-економічний та статистичний аналіз, порівняння, зведення та ін.

Інформаційними джерелами для даної роботи були нормативні та законодавчі акти, наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, які досліджували проблеми формування ресурсів комерційними банками, статистичні дані представлені НБУ, фінансові звіти про результати діяльності АТ КБ «ПриватБанк».

Структура та обсяг дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕСУРСНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

1.1 Визначення ресурсної політики банку

У забезпеченні стабільності і надійного функціонування банків важливу роль відіграє формування науково обґрунтованої банківської політики. Формуючи свою політику, вітчизняні банки повинні спиратися на знання, досвід, що існують у світі. Досвід країн із розвинутою ринковою системою підтверджує, що важливою складовою всієї банківської політики є політика формування ресурсної бази або ресурсна політика.

Ресурсна база банку являє собою комплексне поняття, що включає систему показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Попри велику кількість досліджень у цій сфері, у наукових працях немає однозначного тлумачення поняття «ресурсна база банку». Особливо простежується суперечливість поглядів між вітчизняними і зарубіжними науковцями. Поняття «ресурсна база банку» у вітчизняній науковій літературі часто ототожнюють із поняттям «банківські ресурси», у зарубіжній – з пасивними операціями банку (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Систематизація наукових підходів до трактування категорій «банківські ресурси» і «ресурсна база банку» [4]

Автор	Визначення
1	2
Алексеєнко М. Д.	Банківські ресурси – сукупність грошових ресурсів і виражених у грошовій формі матеріальних ресурсів, нематеріальних і фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і можуть бути використані ними для здійснення активних операцій та надання послуг
Васюренко О. В., Федосік І. М.	Банківські ресурси – сукупність власних, залучених і цільових фінансових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні та використовуються на його розсуд для повномасштабної банківської діяльності

Продовження табл. 1.1

1	2
Вожжов А. П.	Ресурсна база банку – це сукупність різних форм та видів ресурсів, що знаходяться у розпорядженні банку та використовуються ним для забезпечення виконання стратегічної мети і оперативних цілей та завдань своєї діяльності
Довгань Ж.М.	У вузькому розумінні: «Банківські ресурси – це акумульовані банком вільні грошові кошти економічних суб'єктів на умовах виникнення зобов'язань власності чи боргу для подальшого розміщення на ринку з метою отримання прибутку». У широкому розумінні поняття «ресурс» (від фр. «ressources») трактується не лише як «засоби» і «запаси», а і як «можливості». Тому, окрім традиційних ресурсів, це поняття охоплює й реальні можливості банку не лише акумулювати грошові зобов'язання боргу чи власності, а й отримати прибуток від проведення дохідних банківських операцій»
Економічна енциклопедія	Банківські ресурси – власні кошти й тимчасово вільні кошти клієнтів, яких вони обслуговують
Словник банківських термінів	Банківські ресурси – кошти, що є в розпорядженні банків і використовуються ними для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій
Землячов С. В.	Ресурсна база банку – це сукупність коштів, що є в обороті банку, а також організаційні й економічні ресурси (мережа філій, персонал банку, його матеріально-технічна база), що впливають на розвиток банку, є джерелом підтримки його конкурентних переваг та забезпечення надходження додаткових коштів
Кисельов В. В.	Ресурсна база комерційного банку – це той сукупний капітал, який утворюється в процесі проведення банківською установою політики збільшення власного капіталу та залучених коштів і застосовується при проведенні активних операцій для задоволення суспільних та власних інтересів
Коваль С. Л.	Фінансові ресурси комерційного банку – це сукупність власних, залучених та запозичених коштів, що перебувають у його розпорядженні й використовуються у процесі здійснення банківської діяльності
Луців Б. Л., Тимків А. О.	На мікрорівні ресурси акумулюються банком за допомогою емісії пайових цінних паперів або залучаються в тимчасове користування на основі зобов'язальних правовідносин з метою одержання прибутку та досягнення інших цілей.
Міщенко В. І.	Банківські ресурси – сукупність грошових коштів, що перебувають у розпорядженні банку та використовуються ним для виконання своїх функцій та операцій
Мороз А. М., Савлук М. І.	Банківські ресурси – сукупність грошових коштів, що перебувають у його розпорядженні і використовуються ним для виконання активних операцій. Ресурсна база банку – сукупність виведених з обігу коштів господарських суб'єктів і грошових доходів населення, які мобілізуються банком на умовах виникнення зобов'язання власності та боргу для наступного розміщення серед юридичних і фізичних осіб, яким необхідні банківські ресурси з метою одержання прибутку

Залучення ресурсів для банку є основою його діяльності, пріоритетним завданням, яке історично відіграє первинну і визначальну роль щодо його активних операцій і без вирішення якого банк не може існувати.

Одержані результати: наукова новизна дослідження полягає у визначенні сутності ресурсної бази банку, яку запропоновано розглядати як сукупність всіх наявних ресурсів банку, які передбачають їх акумуляцію та направлені на вирішення основних завдань діяльності та забезпечення ефективності активних операцій комерційного банку.

Два перших напрями ресурсної політики банку пов'язані з акумуляцією банківських ресурсів (деPOSITIV, запозичених і власних коштів), а третій передбачає трансформацію цих пасивів у кредити та інвестиції, за рахунок чого створюється промисловий і торговий капітал [1, 17].

Таким чином, у складі ресурсної політики можна виокремити дві складові: депозитну та кредитну політику. Депозитна політика представлена системою заходів спрямованих на формування депозитного портфеля, а також різноманітними інструментами реалізації конкурентних переваг на ринку депозитних послуг із метою залучення максимального обсягу депозитних ресурсів.

Розглядаючи ресурсну політику банку як один з елементів банківської політики в цілому, необхідно виходити з того, що основна мета ресурсної політики – залучення необхідного обсягу коштів і трансформації їх в банківські ресурси з найменшими витратами.

Узагальнюючи вищенаведене, можна дати власне визначення ресурсної політики банку, що вона є сукупністю стратегічних цілей із врахуванням суспільних інтересів, які спрямовані та взаємозалежні від формування і стану ресурсів кожного банку окремо, що базується на нормативах капіталу та оцінці депозитів, з метою досягнення поставлених цілей, та регламентується чинним законодавством певної країни.

1.2 Управління ресурсною політикою банку

Реалізація банківської ресурсної політики здійснюється за допомогою банківського механізму, за допомогою якого відбувається здійснення всієї діяльності банку, що представляє собою складну систему впливу на різні сторони банківської діяльності.

У науковій літературі немає спільної думки щодо структури механізму реалізації політики комерційного банку. На підставі узагальнення існуючих визначень «механізму» [1, 2, 4, 10] може бути запропоновано наступне трактування механізму реалізації ресурсної політики банку: цілеспрямовано створена, взаємодія сукупності суб'єктів і об'єктів ринку з урахуванням впливів на них принципів, соціально-економічних важелів, методів, юридичних норм з метою формування банківських ресурсів (рис. 1.1). Від ефективності функціонування даного механізму багато в чому залежить успішне виконання цілей і завдань, які ставляться банком в процесі розробки і проведення ресурсної політики.

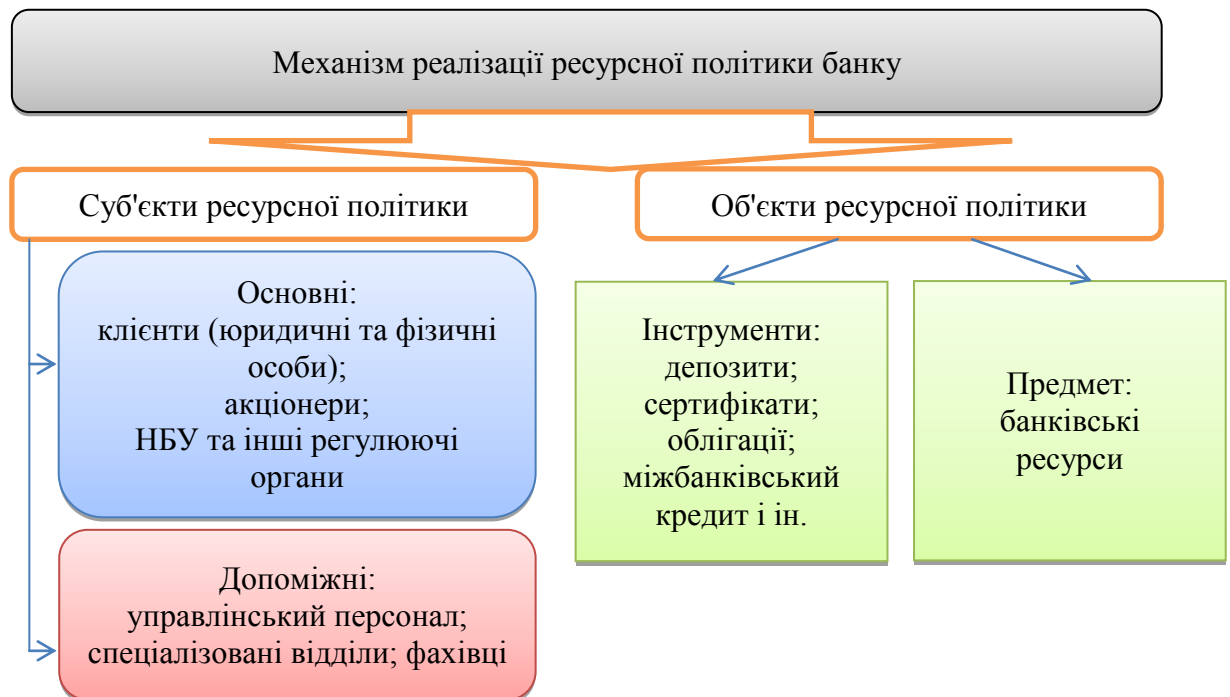

Рис. 1.1 – Механізм реалізації ресурсної політики комерційного банку

Механізм має суттєвий вплив на формування банківських ресурсів, які характеризують діяльність банку, його стабільність і прибутковість. Для збільшення ресурсів доцільно поліпшення механізму мобілізації ресурсів клієнтів шляхом створення нових банківських продуктів і послуг, що і являє собою складову продуктової політики банку.

На основі вивчення досить широкого спектра наукової літератури [11, 12, 13, 14, 15] процес управління об'єктами ресурсної політики може бути представлений у вигляді такої схеми (рис. 1.2):

Рис. 1.2 – Схема управління об'єктами ресурсної політики банку

Управління об'єктами ресурсної політики є складним комплексом взаємопов'язаних заходів банку, спрямованих на досягнення збалансованості, стійкості, гнучкості банківської діяльності за умови якнайповнішого задоволення потреб клієнтів в банківських продуктах і послугах.

Отже, встановлюючи співвідношення власного капіталу та зобов'язань банку, варто визначитись, вибираючи між можливістю непередбачуваним фінансовим проблемам та прибутковістю капіталу. Приймаючи рішення про співвідношення власних і залучених коштів, необхідно враховувати також,

що розмір власного капіталу не може бути меншим від нормативних вимог НБУ та повинен забезпечувати виконання нормативу адекватності регулятивного капіталу; залучені та запозичені кошти повинні забезпечувати здійснення активних операцій та можливість їх подальшого розвитку й забезпечення ліквідності банку [8, с. 29].

Отже, необхідно оптимізувати використання ресурсів банку для фінансування активних операцій за параметрами строку, обсягу, доходності та ризикованості, оскільки саме дані елементи комплексної системи управління ресурсами комерційного банку визначають ефективність використання залучених ресурсів та здійснюють їх оцінку з позицій забезпечення максимізації прибутковості діяльності банку та мінімізації його витрат на формування ресурсної бази. Банківська установа має ресурси на вході, що проходять через комплексну систему управління ресурсами банку та чотири основних її елементи.

1.3 Показники ефективності управління ресурсами банку

У сформованих умовах економічної нестабільності, жорсткого контролю з боку НБУ, зростання банківської конкуренції важливе значення має укрупнення і зміцнення ресурсного потенціалу банку та його продуктового ряду, а значить, і поліпшення ресурсної та продуктової політики банку. У зв'язку з цим актуальне аналіз проведеної банком ресурсної та продуктової політики на основі системи показників і узгоджених відносин між ними.

Проаналізувавши досить широкий спектр літератури, доцільно зазначити, що немає єдиної точки зору щодо комплексу показників, що визначають результативність ресурсної політики банку, і взаємозв'язку між ними.

Аналіз ресурсної бази банку є одним з перших етапів комплексної системи аналізу фінансово-господарської діяльності банку, так як самі по

собі пасивні операції «історично» виконують первинну і визначаючу роль по відношенню до активних операцій і є необхідною умовою для їх здійснення.

Саме пасивні операції значною мірою визначають умови, форми і напрямки використання банківських ресурсів, тобто склад і структуру активів. Тому головною метою аналізу пасивних операцій банку є визначення ефективності формування ресурсної бази банку за зниження її вартості та підвищення фінансової стабільності.

Основними напрямками аналізу ресурсної бази банку являються: аналіз загального обсягу пасивів банку (може проводитися і в розрізі філій банку); аналіз власного капіталу банку за період; аналіз достатності власного капіталу банку; аналіз стану залучених і запозичених коштів банку; аналіз якості пасивів банку.

Структура ресурсів в розрізі власних коштів банку і залучених та запозичених коштів відображає основні особливості функціонування банку як кредитної організації.

Традиційно структура ресурсів за показниками власних і залучених та запозичених коштів банку представлена співвідношенням: частка власних коштів в пасиві балансу банку – в середньому коливається від 10% до 30% від загального обсягу пасивів банку, відповідно частка залучених та запозичених коштів – від 70% до 90 %.

Для оцінки динаміки пасивів порівнюють балансові дані за окремими розділами та статтями пасиву балансу по базовому і поточному року. Дані такого порівняння показують: яка тенденція темпів зміни обсягів ресурсів (зростання або зниження); темпи зміни яких – власних або залучених коштів та запозичених коштів є найбільшими; значність тенденції швидшого зростання власних або та запозичених коштів у формуванні ресурсів банку.

Показники, що характеризують результативність політики банку, різні, але представляється можливим їх узагальнення та визначення взаємозв'язку між ними. В ході дослідження нами була визначена наступна схема показників визначення результативності ресурсної політики банку (рис. 1.3).

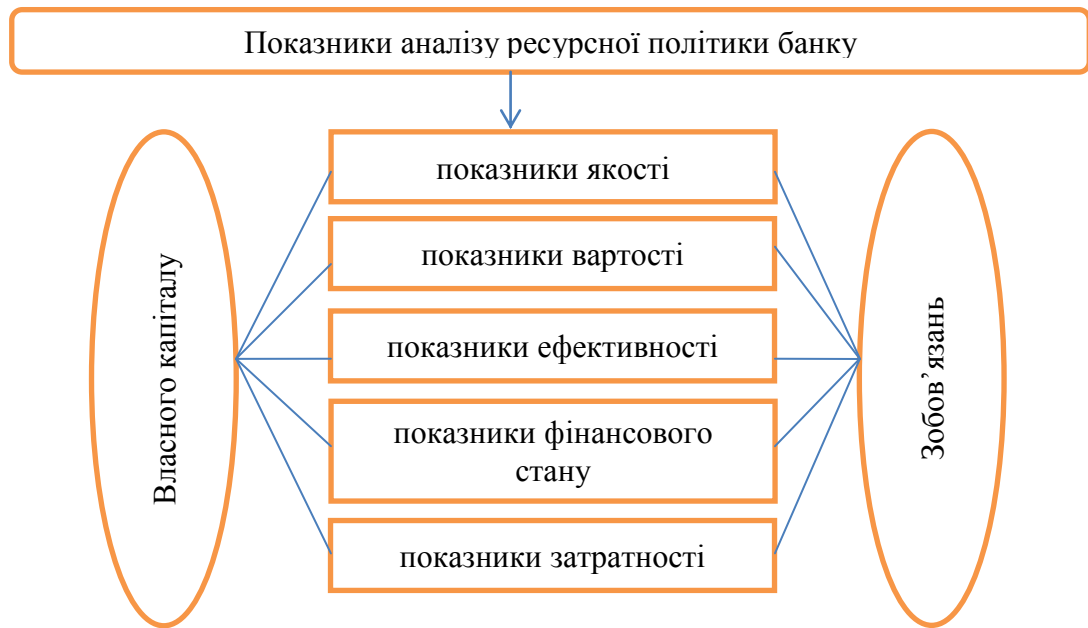

Рис. 1.3 – Класифікація показників ресурсної політики банку

Розрахунок і аналіз представлених показників, тісно взаємопов'язаних між собою, дає можливість комплексного визначення результативності реалізації ресурсної політики банку та її результативності.

При здійсненні аналізу результативності ресурсної політики в сучасних умовах доцільно враховувати ситуацію, що склалася, а саме: криза ліквідності банківської системи, особливо динаміку гривневих і валютних ресурсів. Кризові явища «сприяли» прояву існуючих у банків проблем: значний розрив між обсягами і термінами залучених і розміщених ресурсів, наявність в основному довгострокових валютних споживчих та іпотечних кредитів, неефективна система управління банківською ліквідністю та ін.

Таким чином, можна зробити наступні висновки, що питання дослідження ефективності формування ресурсів банківської системи на сьогодні є достатньо актуальним, що підтверджується значною увагою до нього з боку вчених-дослідників. Аналіз існуючих праць показав, що наукові розвідки щодо дослідження ресурсної бази банків можна об'єднати в два напрями: перший – дослідження ефективності ресурсної політики окремого банку, з використанням широкого спектру методологічного апарату; другий – передбачає дослідження структури та рівня забезпеченості ресурсами банківського сектору в цілому.

2 АНАЛІЗ РЕСУРСНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1 Організаційно-економічна характеристика ПАТ КБ «ПриватБанк»

Публічне акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» є суб'єктом господарювання приватної форми власності, створено і діє згідно із Законами України: «Про банки і банківську діяльність», «Про цінні папери та фондовий ринок» та нормативними актами Національного банку України.

Наприкінці 2016 р. банк був націоналізований за такою процедурою:

ПАТ КБ «Приватбанк» віднесений до категорії неплатоспроможних Рішенням Правління НБУ № 498 від 18.12.2016;

18 грудня 2016 року ФГВФО прийняв рішення № 2859 «Про запровадження тимчасової адміністрації у АТ КБ «ПриватБанк» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку»;

Тимчасову адміністрацію запроваджено до моменту реалізації плану врегулювання, тобто до моменту продажу банку державі;

18 грудня Кабінетом Міністрів України було прийнято рішення № 961, згідно з яким держава бере участь у виведенні АТ КБ «Приватбанк» з ринку шляхом продажу банку у цілому Міністерству фінансів України;

21 грудня 2016 року підписано договір між ФГВФО та Міністерством фінансів про продаж 100% акцій АТ КБ «ПриватБанк».

З моменту передачі власником 100% акцій банку є держава в особі Міністерства фінансів України;

Беручи до уваги виконання плану врегулювання, 21.12.2016 ФГВФО прийняв рішення № 2897 «Про припинення тимчасової адміністрації у ПАТ КБ «ПриватБанк».

Схематичне зображення структури власності ПАТ КБ «ПриватБанк» станом на 01 січня 2019 року наведено на рис 2.1.

Рис. 2.1 – Структури власності АТ КБ «ПриватБанк»

Банківська ліцензія 22 від 05.10.2011 номер бланка 00003.

Структура корпоративного управління ПАТ КБ “ПриватБанк” представлена на рис. 2.2.

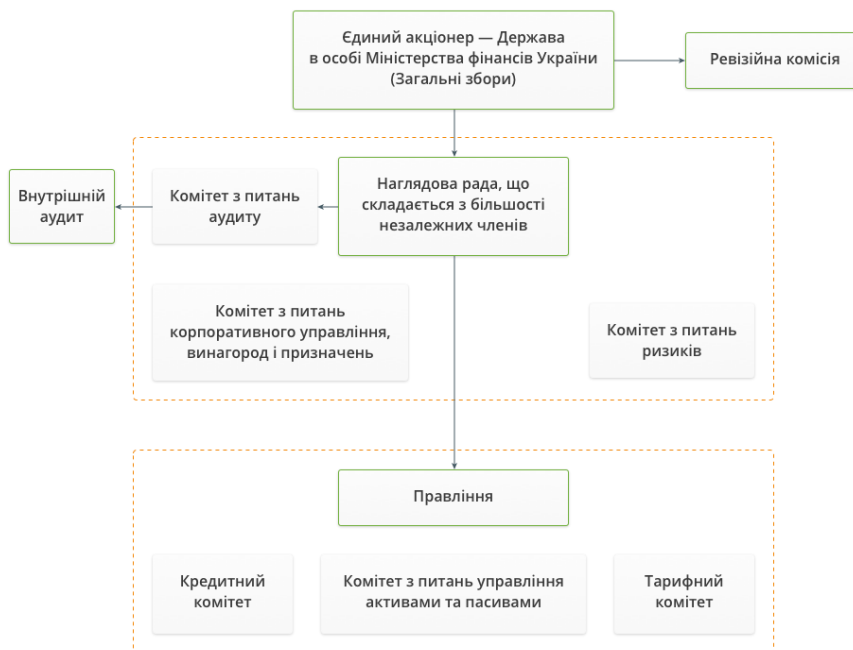

Рис. 2.2 – Структура корпоративного управління АТ КБ «ПриватБанк»

Повноваження Правління банку, Наглядової ради банку та інших колегіальних органів представлені в Статуті банку.

Головний офіс ПриватБанку розташований у м. Дніпро. 24 квітня 2017 року юридична адреса банку була змінена з Дніпра на Київ. Правління та всі служби головного офісу продовжують працювати в Дніпрі.

Основні фінансові показники наведено в табл 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансові показники АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Роки			Абсолютне відхилення , млн.грн		Відносне відхилення %	
	2017	2018	2019	2018-2019	2018-2017	2018-2017	2019-2018
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	29184	30159	25296	975	-4863	3,340	-16,124
Заборгованість інших банків	3365	2410	4516	-955	2106	-28,380	87,385
Кредити та аванси клієнтам	189314	43583	38335	-145731	-5248	-76,978	-12,041
Вбудовані похідні фінансові активи	30673	27044	34336	-3629	7292	-11,831	26,963
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	1734	64409	90354	62675	25945	3614,475	40,281
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	216	-	36322	-	-	-	-
Передоплата з поточного податку на прибуток	98	181	184	83	3	84,693	1657
Відстрочений актив з податку на прибуток	435	433	30	-2	-403	-0,459	-93,071
Гудвіл	-	1358	579	-	-779	-	-57,363
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	2857	3956	3326	1099	-630	38,466	-15,925
Інші фінансові активи	238	229	490	-9	261	-3,781	113,973
Інші активи	300	9585	9652	9285	67	3095	0,699
Необоротні активи, утримувані для продажу (або груп вибуття)	6	218	11268	21830	-10568	363833,33	-48,397
Всього активів	258611	205183	254805	-53428	49622	-20,659	24,184

Зниження нематеріальних активів банку відбулося в результаті їх зношування за період, що аналізується, тоді як приросту їх не спостерігалось.

Темп приросту характеризує динаміку основних засобів. Це може

бути результатом розвитку банку, розширення мережі його філій, підвищення рівня технічного забезпечення тощо. У цьому випадку зміни можна вважати нормальними.

Підбиваючи підсумок, можна сказати, що динаміка, склад і структура активів відповідає основним принципам і напрямам розвитку банку, але розвиток активів далі вимагає їх коригування в напрямі підвищення питомої ваги кредитно-інвестиційного портфеля й уповільнення темпів приросту основних засобів та інших активів.

2.2 Аналіз стану ресурсного забезпечення банку

Викликає занепокоєння зменшення портфеля цінних паперів як у загальних активах за абсолютним обсягом, так і питомою вагою. Особливої уваги потребує інвестиційна діяльність банку, яка разом з кредитною є основною. Далі розглянемо динаміку та структуру впливу активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2017-2019 рр. у вигляді таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Структура активів ПАТ КБ «Приватбанк» за 2017-2019 рр., млн. грн.

Активи	2017	%	2018	%	2019	%
1	2	3	4	5	6	7
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	29184	11,28%	30159	14,70%	25296	9,93%
Заборгованість інших банків	3365	1,30%	2410	1,17%	4516	1,77%
Кредити та аванси клієнтів	189314	73,20%	43583	21,24%	38335	15,04%
Вбудовані похідні фінансові активи	30673	11,86%	27044	13,18%	34336	13,48%
Інвестиції у дочірні компанії	435	0,17%	433	0,21%	30	0,01%

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7
Інвестиційна нерухомість	-	-	1358	0,66%	579	0,23%
Інвестиційні цінні папери хтя подальшого продажу	1734	0,67%	64409	31,39%	90354	35,46%
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	216	0,08%	-	-	36322	14,25%
Передоплата з поточного податку на прибуток	98	0,04%	181	0,09%	184	0,07%
Основні засоби	2857	1,10%	3956	1,93%	3326	1,31%
Інші фінансові активи	238	0,09%	229	0,11%	490	0,19%
Інші активи	306	0,12%	9585	4,67%	9652	3,79%
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	-	-	21836	10,64%	11268	4,42%
Активи, утримувані для продажу	191	0,07%	-	-	117	0,05%
Всього активів	258611		205183		254805	

Активи складають істотну частину банківських операцій і в діяльності банків мають одне з первинних значень, що формують доходи банків. Згідно із даними таблиці 2.3, загальна динаміка активів була позитивною. Так, загальний обсяг активів 2019 році становив 254805 млн. грн., що порівняно з 2018 роком більше на 49622 млн. грн.

Аналізуючи активи досліджуваного банку, можна зробити висновок, основу активів банку складають інвестиційні цінні папери, які становлять 35,46% всіх активів банку.

З метою виявлення ролі кожного виду активів та тенденцій, що складаються під час їх формування, необхідно проаналізувати динаміку, склад і структуру дохідних і недохідних активів.

Цей аналіз можна зробити на основі таблиці 2.4

Таблиця 2.4 – Динаміка, склад та структура активів банку з погляду їх доходності АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2019 рр

Показник	Роки			Абсолютне відхилення, млн. грн		Відносне відхилення %	
	2017	2018	2019	2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Дохідні активи	223107	168477	221483	-54630	53006	-24,486	31,461
Недохідні активи	35504	36706	33322	1202	-3384	3,385	-9,219
Всього активів	258611	205183	254805	-53428	49622	-20,659	-1,471

Зміни, що характеризують дохідні і недохідні активи, вказують на те, що якість їх погіршилась: за приросту загальної суми активів на 20,6 % приріст дохідних становить відповідно 24,4 % з 2017 по 2018 рік. З 2018 по 2019 рік за приросту загальної суми активів на 1,4% приріст дохідних становить 31,4%. З 2018 по 2019 рік вони знизилися на 9,2% тобто на 3,3 млрд.грн.

Саме депозитні операції АТ КБ «ПриватБанк» є основним джерелом формування його ресурсної бази.

За даними балансу АТ КБ «Приватбанк» проаналізуємо його ділову активність щодо залучення фінансових ресурсів. Первинна інформація наведена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз динаміки та масштабів депозитної діяльності АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2019 рр.

Показники	2017	2018	2019	Відхилення абсолютне млн. грн.		Відхилення відносне %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
1.Зобов'язання банку,млн.грн.	231101	206065	230012	-25036	23947	-10,833	11,621
2.Капітал банку,млн..грн.	27510	882	24793	-26628	23911	-96,793	2710,997
3.Валюта балансу банку,млн..грн	258611	205183	254805	-53428	49622	-20,659	24,184
4.Частка зобов'язань у валюті балансу,%	89,36	100,42	90,26	0,31	-0,47	-	-
5.Співвідношення зобов'язань та капіталу	8,4	239,633	0,9	0,24	0,54	-	-

Аналіз зобов'язань банку починають з визначення їх суми за балансом через обчислення залишків за рахунками на підставі балансу банку. Рівень фінансової стійкості банку залишився незмінним.

Таблиця 2.6 – Динаміка, склад та структура пасивів АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2019 рр.

Стаття	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення млн. грн.		Відносне відхилення %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Заборгованість перед НБУ	27079	18047	12394	-9032	-5653	-33,354	-31,323
Заборгованість перед іншими фінансовими банками та іншими фінансовими організаціями	4628	2667	234	-1961	-2433	-42,372	-91,226
Кошти клієнтів	177974	181133	212750	3159	31617	1,775	17,455
Випущені богові цінні папери	9271	2	2	-9269	-	-99,978	-
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	933	94	106	-839	12	-89,925	12,766
Резерви зобов'язань	2169	4000	4397	1831	397	84,417	9,925
Субординований борг	9047	122	129	-8925	7	-98,651	5,738
Всього зобов'язань	231101	206065	230012	-25036	23947	-10,833	11,621
Акціонерний капітал	21257	50695	206060	29438	155365	138,486	306,407
Емісійний дохід	23	23	23	0	0	0	0
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	-	11591	-	11591	11591	-	-
Резерв переоцінки приміщень	506	783	747	277	-36	54,74	-4,597
Нереалізований прибуток	1421	521	479	-900	-42	-63,336	-8,061
Результат від операцій з власником	-	9934	12174	9934	22420	-	22,549
Загальні резерви та інші фонди	1148	1619	6211	471	4592	41,028	283,632
Нерозподілений прибуток	2885	176048	199943	173163	23895	6002,184	13,573
Всього капіталу	27510	882	24793	-26628	23911	-96,794	2710,998

З даних табл. 2.6 видно, що зобов'язання банку на 1 січня 2019 р. становлять 203,3 млрд. грн.. Причому зростання депозитної бази відбувалося в основному за рахунок приросту коштів фізичних та юридичних осіб, а не за рахунок міжбанківських кредитів, що є позитивною тенденцією.

Стосовно змін фінансового стану, слід зазначити, що наслідки зміни власності АТ КБ «Приватбанк» з приватної на державну також були позитивними в плані збільшення депозитного та кредитного портфелю банку та зростання кількості клієнтів. Основні показники діяльності банку згруповано у табл. 2.7

Таблиця 2.7 – Показники АТ КБ «ПриватБанк» до та після націоналізації за 2017-2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
				2018 рік від 2017	2019 рік від 2018	2018 рік від 2017року	2019 рік від 2018 року
Депозити, млрд. грн	135,12	144,67	159,33	-10	-15	93,39877	90,79897
Кількість клієнтів фізичних осіб, млн. осіб	14,6	21	28	-6	-7	69,52381	75
Кількість корпоративних клієнтів, тис. шт	334	390	448	-56	-58	85,64103	87,05357

Отже, узагальнюючи результати дослідження АТ КБ «ПриватБанк» можна зробити висновки, що не дивлячись ні на що він був та залишається лідером на ринку банківських послуг України. Переведення АТ КБ «ПриватБанк» з недержавної форми власності у державну сприяло процесу впровадження інноваційних продуктів та технологій, підвищило рівень задоволення населення та працівників, і найголовніше, дозволило стабілізувати фінансовий стан банку та всього банківського сектору України.

Таким чином, за підсумками 2019 року державний АТ КБ «ПриватБанк» збільшив валюту балансу на 21% – до 259 млрд грн. Про це свідчать попередні результати банку.

2.3 Оцінка ефективності ресурсної політики АТ КБ «ПриватБанку»

У цілому, як свідчить проведений аналіз, за три роки відбулося зниження майже всіх показників, що характеризують зниження окупності доходами і чистим прибутком активів, витрат, загального капіталу і статутного капіталу.

Виходячи із даних звіту про фінансовий стан АТ КБ «ПриватБанк», можна стверджувати, що сукупний капітал банку залишається стабільним, при цьому сукупні активи та зобов'язання стабільно зростають, при цьому темпи зростання означених показників ідентичні.

Доцільно здійснити визначення та аналіз основних показників банківської ліквідності для АТ КБ «ПриватБанк» (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Показники ліквідності балансу ПАТ КБ «ПриватБанк»

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				+/-	%
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	63,17	70,02	85,04	21,87	134,6
Коефіцієнт загальної ліквідності	114,02	110,46	113,01	-1,01	99,11
Коефіцієнт відношення високоліквідних активів до робочих	21,01	20,93	24,09	3,08	114,7
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	110,32	92,84	98,13	-12,9	88,95
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів	93,51	97,92	88,38	-5,13	94,51
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	23,45	26,07	19,87	-3,58	84,73

За коефіцієнтом генеральної ліквідності спостерігається здатність банку погасити свої зобов'язання високоліквідними активами та шляхом реалізації майна, отже, лише 19,87% можна погасити на 01.01.19 р, що на 15,27% менше ніж в 2017 році.

Отже, з вищепроведеного порівняльного аналізу, що Банку необхідно здійснювати постійний контроль за забезпеченням певної частки ліквідних активів у загальній структурі балансу.

На наступному етапі, розглянемо комплекс відносних показників платоспроможності АТ КБ «ПриватБанк» (табл. 2.9).

Загальний рівень платоспроможності спадає. У 2019 році даний показник становить 85,71% від його обсягу в 2017 р., що свідчить про те, що приріст активів є більш інтенсивним, ніж капіталу банку.

Таблиця 2.9 – Показники платоспроможності АТ КБ «ПриватБанк» за 2017-2019 рр.

Показник	01.01. 2017	01.01. 2018	01.01. 2019	Відхилення	
				+/-	%
Загальний рівень платоспроможності банку	0,14	0,13	0,12	-0,02	85,71
Загальний рівень платоспроможності банку щодо класифікованих активів	0,32	0,39	0,44	0,12	137,5
Забезпеченість загальної суми активів власними коштами	0,11	0,09	0,1	-0,01	90,9
Забезпеченість суми класифікованих активів власними коштами	0,28	0,36	0,40	0,12	142,9
Співвідношення власних і залучених коштів банку	0,17	0,15	0,13	-0,04	76,47
Коефіцієнт покриття (забезпечення)	0,1	0,09	0,09	-0,01	90
Співвідношення загального обсягу наданих кредитів і загального розміру власного капіталу	5,32	5,93	6,50	1,18	122,2
Коефіцієнт співвідношення загальної суми наданих кредитів і статутного фонду банку	7,60	8,17	8,79	1,19	115,7
Коефіцієнт Кука	6,78	7,59	7,75	0,97	114,3

Загальний рівень платоспроможності банку щодо класифікованих активів несе за собою тенденцію до зростання, тобто обсяг капіталу зростає, а ризики активів зменшуються через скорочення ризикових категорій. Забезпеченість загальної суми активів власними коштами рівномірно коливається в рамках значення 0,1. Забезпеченість суми класифікованих активів власними коштами зростає, (0,40 в 2019 р при 0,28 в 2017 р.), адже як вже було вказано банк скорочує обсяги ризикових активів. Співвідношення власних і залучених коштів банку свідчить також про рівень фінансово-господарської самостійності банку. Коефіцієнт покриття (забезпечення) на

01.01.19 становить 0,09, тобто на 1 гривню активів банку припадає 9 копійок коштів статутного фонду. Коефіцієнт Кука, показує, скільки класифікованих активів банку припадає на гривню власних коштів а саме 7,75 на 01.01.19.

Стан платоспроможності банку можна охарактеризувати як задовільний, оскільки більшість показників, навіть в умовах фінансово-економічної та політичної кризи мають тенденцію до зростання.

Отже, не зважаючи на все, показники ліквідності та платоспроможності АТ КБ «ПриватБанк» є задовільними, тобто не дозволяють ідентифікувати значних відхилень від норм і як наслідок, стверджувати, що рівень фінансового ризику досить високий.

На завершення слід акцентувати увагу на показниках фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк», які дозволяють оцінити результат діяльності банку та його захищеність від загроз різного рівня – табл. 2.13.

Таблиця 2.10 – Показники фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк»

Найменування показника	За період			Відхилення		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2018/2017	2019/2018	2019/2017
Коефіцієнт надійності	0,15	0,14	0,12	-0,02	-0,01	-0,03
Коефіцієнт фінансового важеля	6,59	7,13	8,25	1,12	0,54	1,66
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів — достатність капіталу	13,17	12,30	10,81	-1,49	-0,87	-2,36
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0,12	0,14	0,14	0	0,02	0,02
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	-0,08	-0,13	-0,16	-0,03	-0,05	-0,08
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	9,38	9,99	11,49	1,5	0,61	2,11

Проведення оцінки фінансової стійкості та загалом фінансових ризиків – важливий крок у процесі оптимізації банків.

В результаті аналізу фінансових ризиків АТ КБ «ПриватБанк» за критеріями платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та валютних ризиків, можна стверджувати, що аналізований банк зберігає позицію лідера банківської системи України та має цілком задовільний фінансовий стан.

3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕСУРСНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Систему критеріїв оптимізації ресурсної бази пропонуємо розглядати у вигляді ієрархічної структури, рівні (підсистеми) якої розташовані в порядку зростання вимог до структури ресурсної бази за принципом: «формування від необхідної (нормативної) структури банківських ресурсів до оптимальної».

Для побудови економіко-математичних моделей формування ресурсної бази АТ КБ «ПриватБанк» важливого значення набуває принцип оптимізації структури депозитного портфелю банку. Встановлено, що процес моделювання на основі залучення залишків на рахунках «до запитання» носить циклічний характер, і в кожному циклі виділяється декілька етапів (рис. 3.1).

Рис. 3.1 – Блок-схема процесу моделювання для АТ КБ «ПриватБанк»

Так, оптимізація структури ресурсної бази за критеріями, формує перші два ступені даної системи («достатність джерел коштів», «мінімізації ризиків»), є необхідною умовою для функціонування банку, в той час як оптимізація за критерієм «зростання вартості банківського бізнесу» відображає націленість банку не тільки на поточні результати діяльності, а й на здатність генерувати додану вартість для власників банківського бізнесу.

З метою впровадження підходу до удосконалення механізму використання ресурсного потенціалу комерційних банків було оцінено рівень готовності кожного банку до нововведень.

Доведено, що для забезпечення ефективного управління ресурсами банків необхідно сформувати механізм використання ресурсного потенціалу банків з урахуванням залежності між рівнями депозитів та кредитно-інвестиційним портфелем.

Підсумовуючи вищезазначене, слід зауважити, що не існує уніфікованої ресурсної політики для всіх банків. Кожен банк розробляє власну ресурсну політику, яка враховує економічну, політичну, соціальну ситуацію як в державі загалом, так і окремій території, де функціонує банківська установа. Разом з тим, ресурсна політика будь-якого банку має бути спрямована на залучення існуючих та потенційних клієнтів [26].

На нашу думку, для підвищення ефективності ресурсної політики, вітчизняним банкам необхідно використовувати нецінові методи депозитної політики, зокрема такі маркетингові інструменти:

- активне застосування реклами як банку загалом, так і банківських програм та продуктів;
- постійне висвітлення інформації про діяльність банку;
- підтримання зв'язків із громадськістю (засобами масової інформації та цільовими аудиторіями) для залучення нових клієнтів та утримання існуючих;
- розширення асортименту депозитних продуктів, запровадження програми лояльності як для нових, так і для існуючих вкладників;

- дослідження пропозиції депозитних послуг інших банків у межах цільових груп клієнтів та розроблення відповідної стратегії;
- розроблення власної системи навчання співробітників культурі спілкування з клієнтом, елементам психології.

Формування ресурсної бази комерційного банку відбувається за рахунок застосування різних методів, спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсів. Короткий перелік таких методів представлений на рис. 3.3.

Рис. 3.3 – Формування ресурсної бази комерційного банку

До власних коштів (капіталу) відносяться всі пасиви, утворені в процесі внутрішньої діяльності банку: статутний, резервний та інші фонди банку

(утворені за рахунок прибутку), всі резерви, створені банком, а також нерозподілений прибуток і прибуток поточного року [23].

Забезпечення більш ефективного використання ресурсної бази комерційних банків і методик їх оцінки є актуальною проблемою функціонування всієї банківської системи, стан якої посилюється важкою ситуацією в національній економіці, об'єктивною необхідністю в довгострокових кредитах, низькою впевненістю господарюючих суб'єктів в перспективах економічної ситуації.

Таким чином, в сучасному українському банківському секторі доцільно розширити використання аналізу співвідношень активів і пасивів банків за строками та сумами, а також за джерелами та напрямками використання коштів. Крім того, при оцінці ресурсної бази комерційного банку необхідно: враховувати ризики, найбільш сильно впливають на формування і використання ресурсів; класифікувати ресурси за ступенем їх стабільності; аналізувати зміни структури і обсягу банківських ресурсів, особливостей тенденцій розвитку і формування ресурсів; стежити за стійкістю залучених коштів за рахунок диверсифікації портфеля залучених ресурсів виходячи з джерел їх залучення і структури, прив'язці структури та обсягів цих ресурсів (по терміновості і валюті) до обсягів і структури активів.

ВИСНОВКИ

У роботі здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано вирішення наукового завдання, яке полягає в удосконаленні ресурсної політики банку в умовах кон'юнктури ринку.

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки та узагальнення.

У практичній діяльності розроблення ресурсної політики має охоплювати, на нашу думку, такі взаємопов'язані між собою напрямки: по-перше, це формування змісту ресурсної політики, по-друге, визначення конкретних організаційно-управлінських заходів щодо її реалізації. У практичній діяльності розроблення ресурсної політики має охоплювати, на нашу думку, такі взаємопов'язані між собою напрямки: по-перше, це формування змісту ресурсної політики, по-друге, визначення конкретних організаційно-управлінських заходів щодо її реалізації. Відправною точкою для цих двох напрямків є цілі й завдання ресурсної політики, а також її основні елементи, які визначають відповідно до загальної мети діяльності банківської установи, що відображається в мінімізації витрат на мобілізацію ресурсів, підтримання ліквідності, а в подальшій діяльності – на дотримання належного рівня прибутковості як основного критерію ефективності функціонування кредитної установи.

Узагальнюючи вищенаведене, можна дати власне визначення ресурсної політики банку, що вона є сукупністю стратегічних цілей із врахуванням суспільних інтересів, які спрямовані та взаємозалежні від формування і стану ресурсів кожного банку окремо, що базується на нормативах капіталу та оцінці депозитів, з метою досягнення поставлених цілей, та регламентується чинним законодавством певної країни.

В сучасному банківському секторі доцільно розширити використання аналізу співвідношень активів і пасивів банків за строками та сумами, а

також за джерелами та напрямками використання коштів.

Підбиваючи підсумок, можна сказати, що динаміка, склад і структура активів відповідає основним принципам і напрямкам розвитку банку, але розвиток активів далі вимагає їх коригування в напрямі підвищення питомої ваги кредитно-інвестиційного портфеля й уповільнення темпів приросту основних засобів та інших активів.

Зміни, що характеризують дохідні і недохідні активи, вказують на те, що якість їх погіршилась: за приросту загальної суми активів на 20,6 % приріст дохідних становить відповідно 24,4 % з 2017 по 2018 рік . З 2017 по 2019 рік за приросту загальної суми активів на 1,4% приріст дохідних становить 31,4%. З 2018 по 2019 рік вони знизилися на 9,2% тобто на 3,3 млрд.грн.

Аналіз зобов'язань банку починають з визначення їх суми за балансом через обчислення залишків за рахунками на підставі балансу банку.

У цілому, підводячи підсумок роботи банку щодо залучення ресурсів, слід відзначити правильну політику банку стосовно залучення нових клієнтів, яка веде до зростання дешевих ресурсів банку, та належну роботу з формування стабільної частини ресурсів банку за рахунок залучення такого перспективного виду ресурсів, як депозити фізичних осіб. Особливу увагу необхідно звернути на впровадження зарплатних проектів з використанням платіжних карток.

Банк зацікавлений у розширенні обсягів залучених депозитних коштів, що перебувають тимчасово у його розпорядженні. Для цього банку необхідно постійно вдосконалювати старі й упроваджувати нові форми і методи залучення різних категорій вкладників, а саме: вести науково-дослідну, аналітичну роботу, активно використовувати рекламу, маркетинг, розширювати ділові контакти з клієнтами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білошапка В. Підвищення ефективності функціонування банків України на основі використання інноваційних банківських технологій та розробки нових банківських послуг і продуктів. *Ринок цінних паперів України*. 2018. №3/4. С. 57-66.
2. Банківська статистика : навч. посібник для вчз / [уклад.: І. В. Белова]. Суми : Університет. книга, 2019. 432 с.
3. Банківське право України : навч. посібник для підготовки до іспитів / [упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків]. К. : Центр учб. літ., 2015. 214 с.
4. Банківський нагляд: Навчальний посібник / Міщенко В.І.; Яценюк А.П.; Коваленко В.В.; Коренева О.Г. К.: Знання, 2014. 406 с.
5. Банківські операції: навч. підруч. / В.І. Капран, М.С. Кривченко, О.К. Коваленко, С.І. Омельченко. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 208 с.
6. Банківські операції: Підручник / Ред. Міщенко В.І.; Слав`янська Н.Г. К.: Знання, 2016. 727 с.
7. Батракова О. М. Особливості визначення та оцінки достатності капіталу банку. URL : <http://nauka.zinet.info/17/batrankova.php>. (дата звернення: 11.04.2019).
8. Белова І. В. Організація контролю в банку : навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2016. 302 с.
9. Білокінь Г. М. Внутрішній аудит кредитних операцій банку. *Міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір»*. 2015. № 2(2). 210 с.
10. Бондаренко Л. Поняття кредитного портфеля комерційного банку і критерії його конкурентоспроможності. *Вісник Національного банку України*. 2015. № 3. 31 с.
11. Власова Н.О., Мельник Л.О. Теоретичний підхід до визначення критеріїв класифікації кредитних відносин. *Економічна стратегія і*

перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: Зб. наук. пр. Вип.1. Харків: ХДУХТ, 2015. 312 с.

12. Вовк В. Особливості формування конкурентної стратегії банку на ринку банківських послуг. *Вісник Національного банку України*. 2011. № 9. С. 20–26.

13. Дані річної фінансової звітності ПАТ КБ «Приватбанк», опубліковані на офіційному сайті. URL: http://static.privatbank.ua/files/annualconsolidated_financial2014.pdf. (дата звернення: 24.10.2020).

14. Жадан М.І. Кредитні операції комерційного банку та необхідність удосконалення їх бухгалтерського обліку. *Економічний простір*. 2016. - №4 8/2. 218 с.

15. Жук О.І. Основні показники аналізу ефективності маркетингових інвестицій. *Вісник "Економіка. Проблеми економічного становлення"* 2013 №3 С.44 – 50

16. Жукова, Н. Особливості кредитування комерційними банками суб'єктів господарювання в Україні . *Банківська справа*. 2015. № 2. 112 с.

17. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 15.10.2020)

18. Засадна Х. О. Про захист послуг Інтернет-банкінгу. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2008. Вип. 3. С. 225–229.

19. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків : підручник. М-во освіти і науки України, Одеська нац. економ. ун-т. К. : Центр учбової літ., 2017. 520 с.

20. Звірько Г.П., Методичні підходи щодо аналізу прибутковості господарської діяльності суб'єкта господарювання . *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Розділ «Технічний прогрес та ефективність виробництва»* 2011, №7 С.28 – 36

21. Зінченко, О.А. Визначення показників рентабельності на основі величини якості прибутку. *Вісник економіки транспорту і промисловості* № 28, 2019 .С.150-155
22. Майборода Т. В. Банківський аудит: проблеми становлення . *Фінанси України*. 2016. № 5. 210 с.
23. Маркевич М. А. Деякі аспекти підвищення якості аудиту банку. *Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць*. Суми, УБС НБУ, 2017. Випуск 22. –170 с.
24. Офіційний сайт Приват Банку URL: <https://privatbank.ua/ru/about/> (дата звернення: 22.10.2019).
25. Пасічник І. Трансформація каналів продажу банківських послуг у контексті забезпечення конкурентоспроможності банків. *Вісник Національного банку України*. 2014. №10. С. 28-33
26. Плотніченко С.Р. Підвищення економічної ефективності виробництва соняшнику в регіоні / Плотніченко С.Р., Сидорук Б.О. // *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)* / За ред. М.Ф. Кропивка. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2017. - № 1 (21), том 2. С.256 – 263
27. Постанова НБУ про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків ” від 06.07.2000 № 279 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. 27.10.2020
28. Про банки і банківську діяльність Верховна Рада України; Закон від 07.12.2000 № 2121-III– URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 28.02.2020).
29. Астапова Г. В. Фінансова діяльність і корпоративна стратегія комерційних банків : монографія. Т. 2 : Корпоративні засади забезпечення конкурентоспроможності та управління капіталом комерційних банків. К. : Центр учб. літ., 2015. 144 с.

ДОДАТКИ

Баланс на 31.12.2019

Найменування статті	Примітки	Звітний період	Попередній період
1	2	3	4
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	29631	14447
Кошти обов'язкових резервів банку в Національному банку України		0	0
Торгові цінні папери	7	0	0
Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	8	30016	19978
Кошти в інших банках	9	3365	13321
Кредити та заборгованість клієнтів	10	189147	159173
Цінні папери в портфелі банку на продаж	11	159173	981
Цінні папери в портфелі банку до погашення	12	216	142
Інвестиції в асоційовані/асоційовані та дочірні ² компанії	13	435	435
Інвестиційна нерухомість	14	0	0
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		152	142
Відстрочений податковий актив		0	0
Гудвіл	15	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	16	2857	3003
Інші фінансові активи	17	239	797
Інші активи	18	294	148
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	19	191	246
Усього активів		258277	212813
Кошти банків	20	30065	21790
Кошти клієнтів	21	177974	140680
Боргові цінні папери, емітовані банком	22	9271	8111
Інші залучені кошти	23	0	252
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		5	7
Відстрочені податкові зобов'язання		864	737
Резерви за зобов'язаннями	24	721	712
Інші фінансові зобов'язання	25	686	10605
Інші зобов'язання	26	512	564
Субординований борг	27	10691	5110
Зобов'язання групи вибуття	19	0	0
Усього зобов'язань		230789	188316
Статутний капітал	28	21257	18101
Емісійні різниці	28	23	20
Незареєстровані внески до статутного капіталу	26	0	1000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		2833	2603
Резервні та інші фонди банку		1448	1445
Резерви переоцінки	29	1927	1328
Усього власного капіталу		27488	24497
Усього зобов'язань та власного капіталу		258277	212813

Звіт про фінансові результати за 2019 рік

Найменування статті	Примітки	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Процентні доходи		30162	25556
Процентні витрати	28	-27884	-18295
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	28	2278	7261
Комісійні доходи	29	6991	4390
Комісійні витрати	29	-1640	-1043
Результат від операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		0	0
Результат від операцій з хеджування справедливої вартості	40	0	0
Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах		5535	6760
Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж		187	192
Результат від операцій з іноземною валютою	7, 8	-1325	400
Результат від переоцінки іноземної валюти	18, 19	1771	-4202
Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		0	0
Збиток/(прибуток), який виникає під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	7, 8	0	0
Відрахування до резерву під знецінення кредитів та коштів в інших банках	9	-5611	-4631
Відрахування до резерву під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	9	0	0
Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	10	0	0
Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	22, 38	0	0
Відрахування до резервів за зобов'язаннями	30	0	0
Інші операційні доходи	18, 19	247	229
Адміністративні та інші операційні витрати	31	-8176	-9402
Частка в прибутку/(збитку) асоційованих компаній	11	0	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування		255	-46
Витрати на податок на прибуток	32	-39	94
Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		216	48
Прибуток/(збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	33	0	0
Прибуток/(збиток) за рік		216	48

Звіт про фінансові результати за 2018 рік

Найменування статті	Примітки	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Процентні доходи		25556	21299
Процентні витрати	28	-18295	-13458
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	28	7261	7841
Комісійні доходи	29	4390	3903
Комісійні витрати	29	-1043	-1055
Результат від операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		0	0
Результат від операцій з хеджування справедливої вартості	40	0	0
Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах		6755	467
Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж		192	2
Результат від операцій з іноземною валютою	7, 8	400	224
Результат від переоцінки іноземної валюти	18, 19	-4202	-131
Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		1	0
Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		0	0
Збиток/(прибуток), який виникає під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	7, 8	0	295
Відрахування до резерву під знецінення кредитів та коштів в інших банках	9	0	0
Відрахування до резерву під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	9	0	0
Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	10	0	0
Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	22, 38	0	0
Відрахування до резервів за зобов'язаннями	30	-4627	-3555
Інші операційні доходи	18, 19	229	57
Адміністративні та інші операційні витрати	31	-9402	-6787
Частка в прибутку/(збитку) асоційованих компаній	11	0	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування		-46	1261
Витрати на податок на прибуток	32	94	-121

Продовження додатку В

1	2	3	4
Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		48	1140
Прибуток/(збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	33	0	0
Прибуток/(збиток) за рік		48	1140
Прибуток (збиток), що належить: власникам банку	34, 35	0	0
Прибуток (збиток), що належить: неконтрольованій частці	34, 35	0	0
Прибуток/(збиток) на акцію від діяльності, що триває: чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію	34, 35	0	0
Прибуток/(збиток) на акцію від діяльності, що триває: скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію	34, 35	0	0
Прибуток/(збиток) на акцію від припиненої діяльності: чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію	34, 35	0	0
Прибуток/(збиток) на акцію від припиненої діяльності: скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію	34, 35	0	0
Прибуток/(збиток) на акцію, що належить власникам банку: чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію за рік	34, 35	0	0
Прибуток/(збиток) на акцію, що належить власникам банку: скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію за рік	34, 35	0	0

Баланс на 31.12.2018

Найменування статті	Примітки	Звітний період	Попередній період
1	2	3	4
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	14447	21221
Кошти в інших банках	9	13321	13185
Кредити та заборгованість клієнтів	10	159173	133604
Цінні папери в портфелі банку на продаж	11	981	440
Цінні папери в портфелі банку до погашення	12	142	72
Інвестиції в асоційовані/асоційовані та дочірні ² компанії	13	435	1257
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		142	0
Основні засоби та нематеріальні активи	16	3003	2813
Інші фінансові активи	17	20775	3982
Інші активи	18	148	267
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	19	246	1
Усього активів		212813	176842
Зобов'язання			
Кошти банків	20	21790	7377
Кошти клієнтів	21	140680	130754
Боргові цінні папери, емітовані банком	22	8111	11079
Інші залучені кошти	23	0	252
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		7	29
Відстрочені податкові зобов'язання		737	852
Резерви за зобов'язаннями	24	711	11
Інші фінансові зобов'язання	25	10607	493
Інші зобов'язання	26	564	385
Субординований борг	27	5110	3071
Усього зобов'язань		188316	154303
Власний капітал			
Статутний капітал	28	18101	16352
Емісійні різниці	28	20	20
Незарєєстровані внески до статутного капіталу	26	1000	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		2603	3990
Резервні та інші фонди банку		1445	1327
Резерви переоцінки	29	1327	850
Неконтрольована частка ³		0	0
Усього власного капіталу		24496	22539
Усього зобов'язань та власного капіталу		212813	176842

Баланс на 31.12.2017

Найменування статті	Примітки	Звітний період	Попередній період
1	2	3	4
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	32157251	25356346
Кошти обов'язкових резервів банку в Національному банку України		1565643	1238199
Торгові цінні папери	7	18	20
Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	8	0	0
Кошти в інших банках	9	3486203	3137515
Кредити та заборгованість клієнтів	10	142548092	113759164
Цінні папери в портфелі банку на продаж	11	440168	286673
Цінні папери в портфелі банку до погашення	12	72237	239567
Інвестиції в асоційовані/асоційовані та дочірні ² компанії	13	1257040	1178522
Інвестиційна нерухомість	14	13728	13762
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		0	0
Відстрочений податковий актив		12475	19420
Гудвіл	15	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	16	2737191	2475773
Інші фінансові активи	17	3286750	985136
Інші активи	18	298612	103074
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	19	43421	47549
Усього активів		187918829	148840720
Зобов'язання			
Кошти банків	20	8896631	11912840
Кошти клієнтів	21	133551100	106324238
Боргові цінні папери, емітовані банком	22	11079053	7995554
Інші залучені кошти	23	254506	3103
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		0	51277
Відстрочені податкові зобов'язання		79254	84525
Резерви за зобов'язаннями	24	37241	39588
Інші фінансові зобов'язання	25	9715634	2297367
Інші зобов'язання	26	635833	605241
Субординований борг	27	3357956	1226226

Продовження додатку Д

1	2	3	4
Зобов'язання групи вибуття	19	0	0
Усього зобов'язань		167607208	130539959
Власний капітал			
Статутний капітал	28	16352079	14897555
Емісійні різниці	28	19709	19709
Незарєєстровані внески до статутного капіталу	26	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1926082	1571423
Резервні та інші фонди банку		1326567	1250569
Резерви переоцінки	29	687184	561505
Неконтрольована частка ³		0	0
Усього власного капіталу		20311621	18300761
Усього зобов'язань та власного капіталу		187918829	148840720

Звіт про фінансові результати за 2017 рік

Найменування статті	Примітки	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Процентні доходи	31	22246140	18153983
Процентні витрати	31	-13801979	-10104859
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)		8444161	8049124
Комісійні доходи	32	3611719	3781131
Комісійні витрати	32	-1055163	-507416
Результат від операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку		-2	-21
Результат від операцій з хеджування справедливої вартості	43	0	0
Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки через прибутки або збитки		0	0
Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	11	1894	1580
Результат від операцій з іноземною валютою		562708	640108
Результат від переоцінки іноземної валюти		-133795	-27317
Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		0	0
Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	9, 10	0	0
Витрати/(доходи), які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	20, 21, 23	0	0
Відрахування до резерву під знецінення кредитів та коштів в інших банках	9, 10	-2630115	-4898866
Відрахування до резерву під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	17, 18	-40927	-9728
Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	11	1	279
Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	12	0	0
Відрахування до резервів за зобов'язаннями	24	2433	-307
Інші операційні доходи	33	57463	352293
Адміністративні та інші операційні витрати	34	-6668650	-5586216
Частка в прибутку/(збитку) асоційованих компаній	13	0	0
Прибуток/(збиток) до оподаткування		2151727	1794644
Витрати на податок на прибуток	35	-278335	-261884
Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		1873392	1532760
Прибуток/(збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	19	0	0
Прибуток/(збиток) за рік		1873392	1532760